

***Må tidligst offentliggøres, når talen er holdt
Det talte ord gælder***

Formand for Grænseforeningen Jens Andresen Ved mødet på Risby Danske Skole Fredag den 24. maj 2019 kl. 17.00

Tak for invitationen til at være med her ved årsmødet i Riseby.

Det er jubilæernes tid. Dannebrog har 800 års jubilæum i år. Foreningen Norden fejrer 100 år. De første ferie børn kom til Danmark for 100 år siden. Genforeningen fejres ved 100 års jubilæet til næste år og vi selv, Grænseforeningen, fylder 100 år d. 2. nov. 2020. Så der er god grund til at se efter i klædeskabet, om festtøjet er i forsvarlig stand. Der bliver brug for det.

Er der nu grund til al den festivitas? Er det ikke ligegyldigt i den hverdag, vi lever i dag?

Lad os tage Dannebrog først. Mig bekendt det ældste nationale flag i verden. I 800 år har det været det samlende symbol for det danske folk. Man har fundet ældre flag, men ikke som uafbrudt har været det samlende symbol for et folk. Så det er da en fest værd.

Foreningen Nordens jubilæum fortæller os, hvordan man efter I. verdenskrigs frygtelige oplevelser finder ud af, at i Norden var man allerede dengang nået til den erkendelse, at krig ikke løser problemer. Dialogen er vejen frem, og fællesskabet om mange værdier i de nordiske lande bliver fremhævet. Sammenhold på dette grundlag skal sikre freden. Altså også en målsætning, der værd at fejre.

Slesvigske ferie børn kom til Danmark i 1919 og denne ordning har fungeret siden. Dengang var det af nød. Det er det heldigvis ikke mere, men det har altid haft og har stadig en stor betydning, hvor børn fra Sydslesvig lærer dansk kultur og Danmark som helhed at kende. Tusindvis af børn har haft glæde af denne ordning, så det er uden tvivl en fest værd.

Genforeningen af Sønderjylland med Danmark og grænsedragningen efter en folkeafstemning i 1920 må også være en fest værd. Der bliver i hvert fald lagt op til det med et stort program, og man må vel også sige, at det er den største begivenhed med positivt fortegn for den danske nationalstat siden dannelsen af Kalmar-unionen for nu at blive i den nordiske tankegang, - altså i mere end 600 år.

Jeg ved godt, at baggrunden for denne fest ser anderledes ud for Jer her som dansk mindretal i Sydslesvig. Og dog.

Folkeafstemningen, som man her i Riseby ikke var en del af, men måtte acceptere resultatet af, er jo den eneste acceptable måde at finde ud af en grænseflytning eller –revision på, og at denne fremgangsmåde blev brugt her i 1920 er værd at markere.

Endvidere synes jeg ubetinget, at det er en fest værd, at I nu har eksisteret som nationalt dansk mindretal i 100 år. Det er en fest værd. Især når man husker på, hvordan afstemningsresultaterne i 2. zone i 1920 så ud, og at der så stadig ved landdagsvalgene er en stemmeafgivelse på det danske parti SSW på omkring 50.000 stemmer. Det er da reelt flot på samme måde som, at der nu gennem snart 50 år har været et stabilt elevtal i de danske skoler på omkring 5-5.500.

I det hele taget, at det danske foreningsliv i Sydslesvig omfatter den bredde og får den opbakning, som tilfældet er, - det er godt gået. Så genforeningen eller konsekvensen af grænsedragningen i 1920 er værd at fejre også her i Sydslesvig. Og det er vel overskriften på årsmødet til næste år, uden at jeg på nogen måde skal bestemme det.

Og selv fylder vi i Grænseforeningen så også 100 år. Det markerer vi naturligvis på flere måder, bl. a. med en fest og udgivelse af en jubilæumsbog. Vi markerer det også ved at starte en fornyelsesproces, hvor vi prøver at lade foreningens virke i højere grad tage udgangspunkt i den virkelighed der er grænselandets i dag.

Og lad mig så forlade jubilæumsbegivenhederne og netop se på grænselandet her i dag og årets årsmødeemne: Norden møder Sydslesvig.

Jeg tror, at det i disse år igen bliver os alle bevidst, at vi har et for os vigtigt fællesskab her i Norden. Og jeg tror ikke, at det kun er det fælles velfærdsniveau, der for tiden opleves i alle de nordiske lande, der gør, at dette fællesskab i disse år står ganske tydeligt frem.

Det er de fælles grundværdier: frisind, åbenhed og ligeværd, der er baggrunden for, at vi ser et nært fællesskab med vore nordiske broderfolk.

At disse staters velfærd så har udviklet sig med udgangspunkt i disse værdibegreber, er en anden sag.

At disse værdier også af mange ønskes mere udbredt i Europa er tydeligt i disse år, og I mærker det også her i form af den interesse der er fra den tyske flertalsbefolkning omkring jeres institutioner.

Det skandinaviske er populært som aldrig nogen sinde før.

Det at forstå den nordiske kultur og dermed de nordiske sprog er udsprunget af at man vil selv, og ikke mindst ønsker man at ens børn skal have chancen for at opleve og være en del af et nordisk inspireret fællesskab. Interessen i den tyske flertalsbefolkning her i landsdelen for at der undervises i dansk på de offentlige skoler er et klart bevis på, at dette ønske er stigende.

I er som dansk mindretal blevet en del af denne udvikling omkring interessen for det nordiske, og det er der kun grund til at være glad for. Det giver nogle udfordringer, men de må klares.

Interessen for det nordiske som ikke kun begrænses til Tyskland burde også føre til, som fhv. minister Bertel Haarder opfordrer til, at de nordiske lande benytter denne interesse til i større grad at finde sammen og markere de nordiske værdier og dermed enighed om de dermed forbundne interesser.

Da den franske præsident Macron sidste sommer besøgte Danmark opfordrede han meget direkte til, at Danmark og dermed nok også de andre nordiske lande mere tydeliggjorde deres tanker om Europas fremtidige udvikling. Man efterlyser altså i Europa inspiration fra det nordiske til den fremtidige udvikling.

Jeg skulle naturligvis hilse Jer fra Grænseforeningens bestyrelse, hvorefter de fleste nok deltager i møderne rundt i landsdelen i dag og ønske Jer et godt møde.

Næste år bliver I og vi så 100 år. Selv som 100-årige har vi behov for at mødes.

Da er vi her også, og vi vil også være her i årene fremover. Men det kræver løbende tilpasninger af såvel jeres som vort virke.